um frv. til laga um breyting á lögum nr. 23, 11. júli 1911, um vita, sjómerki o. fl.

Frá sjávarútvegsnefnd.

Nefndin viðurkennir nauðsyn þess, að sett sjeu ný ákvæði um þau atriði, er í frv. ræðir um.

Þó þykir henni, að í frv. stjórnarinnar sje gengið alt of langt i þá átt að velta byrðinni af burtnámi farartálma, t. d. skipsflaka og annars, sem sekkur á siglingaleið hafnarsvæðis, yfir á hafnarsjóði.

Í frv. stjórnarinnar er hafnarsjóði sem sje gert skylt að verja i þessu skyni helmingi tekna sinna og arðberandi eigna, hverju nafni sem nefnast, og ljái ríkið enga aðstoð fyr en svo er komið, en úr því skiftist kostnaður að jöfnu milli beggja aðilja, rikissjóðs og hafnarsjóðs.

Á þennan hátt gætu í raun og veru allar tekjur og eignir hafnarsjóðs gengið til þurðar í þessu skyni, því ekkert verður um það sagt, hvort sá helmingur, sem um ræðir, myndi nægja í hverju einstöku tilfelli til þess að framkvæma nokkurn hluta verksins.

Nú er það svo, að þeir hafnarsjóðir, sem verulegar tekjur hafa, þurfa jafnframt árlega að standa straum af þeim kostnaði, er leiðir af hafnarmannvirkjum hlutaðeigandi hafna, afborgunum af lánum, vaxtagreiðslum, og auk þess viðhaldskostnaði og viðbótarbyggingum. Þar, sem skipagjöld ekki nægja i þessu efni, eru sjerstakir skattar — vörugjöld — innheimt hafnarsjóði til nauðsynlegrar tekjuöflunar.

Ákvæði frv. gætu því orðið til þess að lama gjaldþol hafnarsjóða og tefja mjög fyrir nauðsynlegum verklegum umbótum, svo að til mikils óhagræðis yrði, meðan fje hafnarsjóðs yrði að verja til þess að nema burt farartálma, er á siglingaleið kæmi.

Við meðferð málsins i Ed. hefir að vísu verið dregið mikið úr hinum upprunalegu ákvæðum frv., en þó er hafnarsjóðum eftir afgreiðslu málsins þar gert skylt að verja alt að helmingi árstekna sinna í ofangreindu skyni, ef þörf krefur.

Nefndinni virðist hjer vera enn of langt gengið og of langt vikið frá þeirri reglu, er áður hefir gilt í þessu efni.

Er þess bjer að gæta, að sá getur farartálmi verið, að burtnám hans snerti eins mikið eða meira hag ríkissjóðs heldur en hag hlutaðeigandi hafnarsjóðs.

Ennfremur verður að gæta þess, að skerða ekki með þessum ráðstöfunum hag hafnarsjóðs þess, er í hlut á, mjög tilfinnanlega, að minsta kosti ekki svo, að sú skerðing geti komið i veg fyrir nauðsynlegar fyrirfram ákveðnar hafnarbætur.

En það telur nefndin, að vel gæti orðið, ef helmingur árstekna væri tekinn til burtnáms farartálma, sem kominn væri af ófyrirsjáanlegum orsökum, t. d. skipsflaks, sem sykki i hafnarmynni, eða annars þviliks.

Tillaga nefndarinnar verður því, að athuguðum málavöxtum, sú, að hækka nokkuð þá upphæð, sem hafnarsjóði er skylt að verja sem lágmarkshæð i þessu skyni, og þar að auki vill hún, ef sú upphæð nægir ekki, leggja til að

lögfesta ákvæði þau, sem hún álítur, að tryggi viðunandi skiftingu þess kostnaðar, sem umfram kynni að verða, milli ríkissjóðs og hafnarsjóða.

Nægilegt virðist, að hafnarsjóðum sje gert að greiða einn þriðja þess nettó-kostnaðar, sem fer fram úr lágmarksupphæðinni við burtnám farartálma innan hafnarsvæðisins, þ. e. þegar frá er dregið andvirði þess, sem bjargast kann, t. d. af skipsflaki, við hreinsun leiðarinnar. En þó álitur nefndin, að ekki megi ganga nær hafnarsjóði en svo, að verja einum fjórða hluta af árstekjum hans til áðurnefndra framkvæmda, meðan á því stendur að nema í burtu farartálmann.

Nefndin leggur samkvæmt framansögðu til, að frv. sje samþykt með eftirfarandi

BREYTINGU.

5. efnismálsgrein orðist þannig:

Kostnað þann, sem leiðir af því að nema í burtu farartálma, greiðir hafnarsjóður að því leyti sem hann ekki fæst greiddur af eiganda þess, er farartálma veldur, samkvæmt lögum og reglum, er um það kunna að gilda á hverjum tíma, þó ekki hærri upphæð en 500 kr. Verði nettó-kostnaður meiri en þeirri upphæð nemur, greiðist það, sem umfram er, að $^2/_3$ hlutum úr rikissjóði og $^1/_3$ hluta úr hafnarsjóði. Þó má kostnaðarhluti hafnarsjóðs aldrei nema meiru en $^1/_4$ hluta af þess árs tekjum hans. Reynist svo, greiðist það, sem þar er fram yfir, úr ríkissjóði, enda hafi verkið verið framkvæmt með samþykki ríkisstjórnarinnar og undir eftirliti trúnaðarmanns af hennar hendi.

Alþingi, 25. mars 1929.

Sveinn Ólafsson, form. Sigurjón Á. Ólafsson, fundaskr. Ólafur Thors.

Magnús Torfason, með fyrirvara. Jóhann Þ. Jósefsson, frsm.